

**Dit bedrijf
onderneemt
duurzaam.**

This company produces sustainable.

Milieukeur garantie voor duurzame kwaliteit

Boomkwekerij Michels-Classens ziet louter voordelen

Boomkwekerij Michels-Classens teelt een kwart eeuw laanbomen. Het bedrijf, even buiten de bebouwde kom van het Venrayse kerkdorp Heide, is een maatschap van het echtpaar Jan en Marian Michels. Met de toetreding van dochter Caroline is ook de toekomst van het 55 hectare grote familiebedrijf gegarandeerd. Maatschap Michels teelt een breed assortiment laanbomen, variërend van Acer tot Zelkova. Sinds vorig jaar gaan alle bomen weg met Milieukeur.

Auteur: Ruud Jacobs

Boomkwekerij Michels-Classens teelt al geruime tijd laanbomen op een duurzame en maatschappelijk verantwoorde wijze. Onder meer door deelname aan het project 'Telen met Toekomst', een pilot van het voormalige ministerie van LNV, is ruime ervaring opgebouwd. Na een tussentijdse overstap naar Qualitree is Milieukeur nu de geldende norm. Volgens vader en dochter Michels wordt op de kwekerij continu gestreefd naar een volledig duurzame manier van bemesten en bestrijden van ziektes en plagen. Kunstmest is taboe.

Bemesting

Naast de boomkwekerij omvat het bedrijf in Heide een varkenshouderij, gerund door zoon/broer Sef. De meststoffen die op de zandgrond in Heide voor groei moeten zorgen zijn afkomstig van de ongeveer 4.500 vleesvarkens en 300 zeugen die op het bedrijf worden gehouden. Jan Michels (54 jaar): "De varkensmest wordt op het juiste tijdstip toegepast, zodat de stoffen optimaal aan de groei van de bomen ten goede komen en zo weinig mogelijk naar het grond-

water uitspoelen. Van tevoren wordt de grond regelmatig bemonsterd om te bepalen welke voedingsstoffen voor de bomen op de verschillende percelen noodzakelijk zijn." Caroline (25 jaar): "Voor de bemesting van onze laanbomen hebben we in samenwerking met enkele andere bedrijven een speciale machine ontwikkeld, de zogenaamde Treeject. Hiermee injecteren wij de varkensmest in de rijen tussen de bomen. Deze mest wordt als duurzaam gezien, het is cradle-to-cradle." Jan: "Wij strooien nu helemaal geen kunstmest meer en in het eerste jaar doen we geen bemesting. Pas in het tweede jaar injecteren we, afhankelijk van de hoeveelheid fosfaat, tus-

sen de 15 en 20 m3 mest per hectare. De hoeveelheid fosfaat is de beperkende factor en die verschilt heel erg. In zeugenmest zit 2 tot 3 kilo fosfaat en in vleesvarkensmest kan wel tussen de 4 en 6 kilo fosfaat per kuub zitten."

Ziekten en plagen

Op het gebied van gewasbescherming worden ziekten en plagen op de boomkwekerij in Heide pas dan bestreden als het strikt noodzakelijk is. Bij de bestrijding wordt bovendien gekozen voor selectieve middelen, die zoveel mogelijk de natuurlijke vijanden sparen. Dit geldt zeker ook omdat de boomkwekerij aan de rand van de Peel ligt, met percelen vaak aan de rand van dennen- en eikenbosjes. Om op het gebied van gewasbescherming helemaal up-to-date te blijven volgen de medewerkers van Michels geregeld aanvullende cursussen. Ook wordt waar nodig gebruik gemaakt van gespecialiseerde adviesbedrijven. "Dit geeft de klant zekerheid dat hij een product koopt dat op volledig duurzame wijze geteeld is", aldus Michels.

Duurzaam

Vooruitlopend op Milieukeur heeft kwekerij Michels bomen onder het keurmerk Qualitree geteeld, een geïntegreerd kwaliteitszorgsysteem dat borg staat voor productkwaliteit, milieuzorg, arbozorg en kwaliteit van de bedrijfsvoering. Michels: "Het keurmerk Qualitree geeft de klant zekerheid met een goed georganiseerd bedrijf te maken te hebben, dat snel en flexibel kan werken. Net als Qualitree is Milieukeur ook een keurmerk waarbij je alles moet registreren, zoals middelengebruik." Toch heeft boomkwekerij Michels uiteindelijk Qualitree vaarwel gezegd. "Bij Qualitree zijn ze één ding vergeten en dat is het maken van afspraken met de overheid. Bijna niemand vroeg dan ook meer naar Qualitree en ondertussen kost het toch allemaal een hoop tijd en geld. Het moet wel ergens goed voor zijn, anders kun je er net zo goed mee stoppen. Mede hierom zijn we overgestapt op Milieukeur", aldus Michels. Volgens dochter Caroline is het grote verschil tussen de beide keurmerken dat Qualitree een bedrijfscertificaat is en Milieukeur een productcertificaat. "Milieukeur heeft bovendien als voordeel dat je alle producten kunt traceren met tracking en tracing. Ging het bij Qualitree puur en alleen om het bedrijf, bij Milieukeur is het belangrijk dat de boom echt duurzaam gekweekt is. Het Milieukeurmerk draait om gewasbescherming, bemesting, kunstmest, oppervlaktewater en natuurlijke vijanden. Kortom, duurzaamheid in het algemeen." Behalve een garantie voor de afnemers kan Milieukeur ook voor de kweker waardevol zijn. Michels: "Milieukeur is een toegevoegde waarde voor onze bomen. Als er iemand Milieukeur vraagt, dan kunnen we dat leveren, maar het is ook voor je eigen bedrijfsvoering beter. Met Milieukeur kun je achteraf kijken: wat heb ik allemaal gespoten, welke middelen en hoeveel geld heeft me dat gekost. Daar wil

iedereen toch graag op bezuinigen. Ik tenminste wel, want ik ga echt geen drie keer spuiten als ik het met twee keer ook kan. Dat kost gewoon klauwen met geld."

Breed sortiment en perfecte kwaliteit

Boomkwekerij Michels kweekt een ruim assortiment. In totaal wortelen er in Heide bijna 250 soorten laanbomen. Het merendeel wordt geleverd in de maat 14/16 tot 30/40. Eerlijk, betrouwbaar en perfecte kwaliteit zijn de trefwoorden die boomkwekerij Michels ook in de toekomst wil blijven uitdragen. Jan Michels: "De constante zorg voor goede kwaliteit, vakmanschap en service heeft ertoe geleid dat we ons bedrijf hebben laten certificeren met Qualitree en later Milieukeur. Groen is leven, wordt altijd geroepen en dan moet je als kweker er ook over nadenken hoe je dat groen op een verantwoorde wijze gaat produceren. Anders ben je in mijn ogen inconsequent."

Het voorloperscertificaat gaat ook verder dan de criteria voor duurzaam inkopen van de overheid. De bedrijven met Milieukeur passen minder milieubelastende middelen toe en gebruiken per hectare aanzienlijk minder kilo's werkzame stof dan de gemiddelde boomkweker. Jaarlijkse wordt het schema van Milieukeur herzien, waardoor het steeds bovenwettelijk stijgt. De leden werken actief mee aan de herziening, waardoor het schema praktisch toepasbaar blijft. De eisen binnen het productcertificaat Milieukeur hebben onder meer betrekking op de toepassing van gewasbeschermingsmiddelen en meststoffen, het watergebruik en bijvoorbeeld het treffen

Duurzame Boomkwekers Nederland

Caroline is begin dit jaar toegetreden tot het bestuur van de vereniging Duurzame Boomkwekers Nederland (DBN): "Het voordeel van Milieukeur is dat je met kwekers samen zit die allemaal met dezelfde items te maken hebben. Je kunt binnen DBN heel veel samen bespreken. Er zijn ook werkgroepen; hierdoor ben je als boomkweker innovatiever en bewuster bezig. Je ziet dingen bij andere kwekers en ziet hoe die dat doen en oppakken. Wij zijn bewust lid geworden van DBN. Lid kun je pas worden als je ook Milieukeur hebt. Er zijn nu ruim vijftig boomkwekers lid en dat zijn niet alleen laanbomen, maar ook heesters, rozen en vaste planten."

Gemeentes

Ondanks alle promotie van DBN voor Milieukeur valt er volgens Caroline nog wel het nodige werk te doen. "Ik denk dat veel gemeentes nog steeds niet weten wat Milieukeur nu precies inhoudt en dat ze daardoor moeite hebben met

maatregelen op het gebied van stimulering van de natuur. Producten met Milieukeur zijn herkenbaar in de keten en traceerbaar. Bij aankoop van deze producten is op pakbonnen en/of facturen door middel van een tekst of het Milieukeurlogo te zien of de producten geteeld zijn onder Milieukeur. Tweemaal per jaar vindt er een controle plaats van de kwekers die werken volgens Milieukeur. In vergelijking met andere keurmerken is de frequentie van de controles groot en zijn de inspecties intensief. De onafhankelijk certificerende organisatie SGS Agro controleert de bedrijven en geeft bij goedkeuring het certificaat af.

Milieukeur

Duurzaam ondernemen en duurzaamheid wordt ook in de boomteelt meer en meer een basisvoorwaarde. Afnemers willen graag zakendoen met kwekers die duurzaamheid hoog in het vaandel hebben staan. Van boomkwekers wordt verwacht dat zij kunnen aantonen dat zij ook daadwerkelijk duurzaam ondernemen. De leden van de vereniging Duurzame Boomkwekers Nederland (DBN) werken volgens de eisen van Milieukeur. Het vereiste Milieucertificaat wordt getoetst door de onafhankelijke certificerende organisatie SGS Agro. Ten aanzien van ecologische duurzaamheid gaat Milieukeur verder dan wet- en regelgeving.

het kopen van Milieukeurbomen. De uitvoering is echter heel makkelijk. Als ze vragen naar Milieukeur, dan gaat alles vanzelf. We hebben een certificaat en een speciaal nummer. Dat krijgen ze van ons en dat is alles wat ze moeten hebben. Milieukeur is honderd procent duurzaam, omdat het echt van begin tot eind wordt gecontroleerd."

Vraag en aanbod

Is het behalve onwetendheid bij gemeentes, wellicht toch ook een kwestie van prijs en zijn onder Milieukeur geteelde bomen duurder? Jan: "In principe is het niks duurder, iedereen zal uiteindelijk duurzaam produceren, alleen wij lopen wat verder vooruit. Wij zijn overgestapt omdat er toch steeds meer gemeentes naar duurzaam geproduceerde producten gaan vragen. Bovendien wordt je als kweker bewuster van de dingen die je doet." Anderzijds is Milieukeur volgens Michels ook weer geen garantie voor meer inkomsten aan kwekerszijde. "De prijzen zijn al allemaal scherp en als ik 10 of 20 procent meer ga vragen dan verkoop ik niks meer." Behalve de vraag vanuit de overheid naar Milieukeurbomen is het volgens Caroline ook zo dat kwekers veel bewuster bomen gaan kweken. "Bij DBN zie je kwekers inderdaad vaak beginnen met de insteek vanwege de gemeentes, maar na een half jaar ebt het gemeenteverhaal langzaam weg. Uiteindelijk worden kwekers bewuster in de wijze van produceren. Als ik naar de toekomst kijk, dan denk ik dat ieder bedrijf straks duurzaam gaat telen. Dat wordt gewoon verplicht. Echter met Milieukeur blijven wij vooruitlopen op de 'gewone duurzame' kwekers. Milieukeurkwekers proberen elke

keer de wet iets voor te zijn en zijn iets strenger voor zichzelf."

Extra werk

Kost Milieukeur uiteindelijk niet een hoop meer werk? Caroline: "Als je je bedrijf goed op orde hebt, dan valt het extra werk voor Milieukeur wel mee. Maar als je alles zo maar een beetje op papier bijhoudt, dan is het natuurlijk wel een hele stap om je bedrijf uiteindelijk naar Milieukeur te brengen. Voor ons is het eigenlijk reuze meevallen. De registratie moet je allemaal apart invoeren en je moet plannen maken. Dat is wel wat extra werk." Volgens Jan Michels moet je als kweker eigenlijk altijd alles al op papier hebben staan. "Als je gewoon maar spuit zonder wat op te schrijven, dan weet je op het eind van het seizoen niet hoeveel je hebt gespoten. Zoveel geld, zoveel middelen en zoveel uren. Houd je wel alles goed bij, dan kun je achteraf kijken hoe je wellicht dingen toch iets anders kunt gaan doen. Het gaat immers om veel geld en je bent hartstikke gek als je het niet doet. Bovendien kun je beter op tijd met registreren beginnen in plaats van dat je afwacht tot het iedereen als een verplichting wordt opgelegd. Dan loop je overal achteraan en heb je een groot probleem." Caroline: "Als vooruitstrevend bedrijf moet je altijd een beetje vooruitdenken."

Ervaringen

Hoe zijn de ervaringen met Milieukeur? Jan Michels: "Wij hebben nu een jaar ervaring met Milieukeur. Eigenlijk gaat het best goed, alleen merk ik wel dat we op het vlak van gewasbescherming het onkruid goed in de gaten moeten

houden. Je mag immers maar zoveel werkzame stof gebruiken. We hebben hier zandgrond en als je spuit, dan is het onkruid veertien dagen later weer terug. Nu zijn we met grasbanen bezig en kijken we wat dat doet. Stel dat ik normaal gesproken in drie of vier jaar mijn bomen klaar heb, en nu misschien in vier of vijf jaar voordat ik ze op dezelfde dikte heb. Dit houden we goed in de gaten; misschien dat een andere grassoort of geen gras beter is." Op het gebied van zaken doet vormt Milieukeur niet of nauwelijks een probleem. Caroline: "Wij doen slechts beperkt rechtstreeks zaken met gemeentes en meer met grotere boomkwekerijen. Die hebben allemaal Milieukeur en moeten nu ook allemaal producenten met Milieukeur hebben. Voor ons is dat geen enkel probleem. Wij leveren de bomen met alle vereiste papieren, compleet met een stempel."

Meer info: www.duurzamebomen.nl
www.boomkwekerij-michels.nl
www.my-mps.com/Certificaten
www.vabnet.nl
http://voug.nl
www.groenisleven.nl
www.smk.nl

Laanboomkwekerij

Boomkwekerij Michels-Classens omvat 55 hectare (30 hectare eigendom en 25 hectare pacht), alles gelegen in een straal van 5 km rond Heide. Jan: "We hebben alleen maar laanbomen in de maat 14-16 tot 30-40. We hebben zo'n 250 soorten. We proberen alles zo kort mogelijk bij huis te houden, want het kost anders een vermogen." Dochter Caroline zit sinds kort ook in het bedrijf. Terwijl broer Sef de touwtjes op de varkenshouderij in handen heeft, houdt Caroline zich bezig met de bomen. Caroline: "Ik heb commerciële economie gestudeerd en heb altijd geroepen dat ik niet in de bomen ging. Tijdens de studie kwam ik in aanraking met verkoop en marketing en toen dacht ik: die bomen moeten ook verkocht worden. Zodoende ben ik eigenlijk in het bedrijf gerold."

